

GLAS

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJU LUKU

ЗЕМЉА ПРИПАДА ОНОМЕ
КО ЈЕ ОБРАЂУЈЕ

(Из Устава ФНРЈ)

ГОДИНА IV.

БАЊА ЛУКА, 9. фебруара 1946. г.

Број 6

ПРЕД СПРОВОЂЕЊЕМ АГРАРНЕ РЕФОРМЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Послије доношења савезног Закона о аграрној реформи и колонизацији од 23. августа 1945. године, Претседништво Народне Скупштине Босне и Херцеговине донијело је у »Службеном листу« Федералне Босне и Херцеговине од 9. јануара 1946. године Закон о аграрној реформи и колонизацији у Босни и Херцеговини.

Док се први дио аграрне реформе т. ј. одузимање велепосједничке и неземљорадничке земље већ привео или приводи крају у Србији, Војводини, Хрватској и Словенији, Босна и Херцеговина приступа сада том важном и за наше сељаке значајном послу.

Настаје велики тужни дан за радну сеоску сиротињу. Празнични дани сељака без земље. Широм читаве наше Републике зборују данас сиромашни сељаци и заједно са аграрним комисијама на миран и достојанствен начин рјешавају једно од најважнијих и најсудбоносијих питања нашег села. Управљачи старе Југославије нису могли да ријеше ово питање, јер су велепосједници водили у држави главну ријеч, а дјелимична аграрна реформа која се раније спроводила дала је неким велепосједницима богате накнаде са сељачких леђа.

Дошли су дани да се оствари давни сан сељачке сиротиње. О том су се причале многе приче по нашим велима, дизале се буне, кржаве и плаховите, да би поново биле угушене од свирепих главешина. Због тога што је имао мало земље, мало стоке и радила многи сељак је био сиромаш. Отуда она вјечита глад за земљом. Јер земља значи благостање уз извјесне услуге.

Послије тешке четворогодишње борбе, под вођством наше Комунистичке партије, народ је извојевао себи право на своју земљу.

Важно је, због пролетне сјетве да се овај задатак што прије обави. Органи који спроводе аграрну реформу јесу: Мјесни народни одбори, мјесне, среске и окружне аграрне комисије, збор аграрних интересената и Министарство пољопривреде и сточарства.

Мјесна аграрна комисија састоји се од седам чланова и седам замјеника (три члана из мјесног одбора и четири члана које делегира збор аграрних интересената). Среска аграрна комисија састоји се од седам чланова и толико замјеника (три члана из редова чланова среске народне скупштине, два члана дотичног мјесног народног одбора и два члана које одреди збор аграрних интересената). Окружну аграрну комисију, која се састоји од претседника и два члана, поставља Министар пољопривреде и сточарства на приједлог Окружног народног одбора између шест кандидата од којих половина мора бити из редова аграрних интересената.

Скуп свих аграрних интересената са подручја једног мјесног народног одбора сачињава збор аграрних интересената.

Аграрна реформа дијели се на два дијела. Први дио састоји се у оду-

зимању земље велепосједницима и неземљорадницима и у стварању такозваног Земљишног фонда, а други дио се састоји у подјели те земље сиротињи без или са мало земље, колонизирању и стварању државних огледних имања.

Да би се први дио аграрне реформе правилно и правремено извео, потребно је да мјесни народни одбори саставе спискове посједа који долазе под удар Закона и списак оних сељака који долазе у обзир да добију земљу, т. ј. аграрних интересената. Када је то припремљено, среска аграрна комисија заказује расправу према списку, и то седам дана прије расправе. На расправу се позива власник и сељаци заинтересовани за земљу. Расправа је јавна. На расправи се примјењује Закон за сваки посебан случај. Тајним вијећањем, већином гласова, аграрна комисија доноси одлуку о одузимању земље. Резултат се одмах саопштава и проглашава најдаље три дана по завршетку расправе. Рок за жалбу је седам дана и тече од дана проглашења односно објављивања одлуке. Ријешење жалби мора бити готово најдаље за седам дана.

Готове одлуке о одузимању земље мјесна аграрна комисија добија од среске аграрне комисије и послје тога одређује расправу за одређивање земље како би се одредила лица која ће добити земљу и правилно распоредиле површине. Затим се врши привремено увођење у посјед.

Основно правило нашег Закона гласи: земља припада ономе ко је обрађује. Максимум земљорадничког посједа одредио је наш закон, за равне крајеве 200 до 250 дунума, за брдовите крајеве 250 до 350 дунума и за планске предјеле 350 до 450 дунума.

Власници земље, који нису земљорадници по главном занимању, губе вишак преко 30 дунума земље. Ако се ради о воћњацима може овај максимум да буде повећан до 40 дунума.

Аграрна реформа која треба сада да се спроводи у нашим селима има дубоки политичко-политички и економски значај. Земља долази коначно у руке правог њеног власника који ће уложити још више љубави и воље за њену обраду. Држава ће са своје стране, новим власницима помоћи у машинама, сјемену и јефтним кредитима да што прије стану на ноге. На тај начин видимо да је оваква држава, држава радника и сељака истину народна држава, јер искрено помаже најбројнији дио народа, т. ј. сиромашне сељаке.

При самом спровођењу аграрне реформе сеоска сиротиња треба да узме што веће учешће у доношењу одлука, а закон је моћно оружје у рукама свих оних који су до сада били без, или са мало земље. Зато сви сељаци треба да проуче овај закон што пажљивије и да се с њим користе. Тако ће они најбоље моћи да буду од користи аграрним комисијама и да убрзају овај посао — јер је хитно довршење

Маршал Тито образовао је нову владу Федеративне Народне Републике Југославије

Народна скупштина је послје оставке владе повјерила мандат за састав нове владе Федеративне Народне Републике Југославије маршалу Титу.

Иза изгласавања Устава маршал Тито је предложио Народној скупштини нову владу и добио њен од-

душевљени пристанак. Маршал Тито је објавио листу владе у Народној скупштини 1. фебруара и она је одмах послје сједнице Народне скупштине положила заклетву пред Президијумом Народне скупштине.

САСТАВ НОВЕ ВЛАДЕ

Претседник Министарског савјета и министар Народне одбране маршал Југославије **ЈОСИП БРОЗ ТИТО**,
Потпретседник Министарског савјета и претседник Контролне комисије **ЕДВАРД КАРДЕЉ**,
Потпретседник Министарског савјета **ЈАША ПРОДАНОВИЋ**,
Министри без портфеља: **МИЛОВАН ЂИЛАС**, **КИРИЛО САВИЋ** и др. **ДИМИТАР НЕСТОРОВ**,
Министар иностраних послова **СТАНОЈЕ СИМИЋ**, амбасадор у Вашингтону,
Министар саобраћаја **ТОДОР ВУЈАСИНОВИЋ**,
Министар поморства **АНТЕ ВРКЉАН**,
Министар пошта, телеграфа и телефона др. **ДРАГО МАРУШИЋ**,
Министар спољне трговине инжењер **НИКОЛА ПЕТРОВИЋ**,
Министар финансија генерал-лајтант **СРЕТЕН ЖУЈОВИЋ**,
Министар унутрашњих послова генерал-лајтант **АЛЕКСАНДАР ГАНКОВИЋ**,
Министар правосуђа **ФРАНЕ ФРОЛ**,
Министар индустрије и претседник Планске комисије **АНДРИЈА ХЕБРАНГ**,
Министар рударства **БАНЕ АНДРЕЈЕВ**,
Министар трговине и снабдевања др. **ЗАИМ ШАРАЦ**,
Министар пољопривреде и шумарства др. **ВАСО ЧУБРИЛОВИЋ**,
Министар рада **ВИЦКО КРСТУЛОВИЋ**,
Министар грађевина **ВЛАДА ЗЕЧЕВИЋ**, и
Министар информација **САВА КОСАНОВИЋ**.

Говор Маршала Тита на заједничкој сједници оба дома Народне скупштине

Послије састава нове владе, маршал Тито је у Народној скупштини одржао говор бурно поздрављен од народних посланика.

Другови и господе народни посланици, са доношењем Устава коначно је довршена наша нова државна зграда. Завршена је прва послератна етапа, етапа политичке консолидације и стварања свега онога што Државу чини Државом, и то у овом случају, истински народну Државу. У томе периоду наши су народи имали велике успјехе, извршили су крупна дјела како у политичком и културном, тако и економском погледу. Настаје други период, чије су смјернице јасно обилежене у нашем Уставу. Период не мање тежак у погледу извршавања наших привредних и других задатака, задатака на обнови наше земље итд. Ако бацимо поглед уназад од 1941 године па на овамо, кроз какве су све олује и тешкоће наши народи прошли и шта су све издржали, онда не само да видимо велику и неиспрпну виталну снагу наших народа, него и велику стваралачку моћ и полет. То вам је најбоља гаранција да ћемо и ове задаће и тешкоће, које још стоје пред нама, сигурно са успјехом савладати.

Прва Савезна влада Федеративне Народне Републике Југославије, о-

подјеле земље у интересу оних који треба да је што прије сију. Треба припазити још и на то, да се закон не би изигравао. Нека господа, у Војводини, у Хрватској итд., покушала су да се сада прикажу као земљорадници, или да нагло промјене своје занимање итд. — али то им није ништа помогло. Народ

образована на основу Устава и потврђена од Народне скупштине ФНРЈ, свјесна је огромних задаћа које стоје пред њом, као и тешкоћа при извршењу тих задаћа. Свјесна је и све тежине одговорности које преузима на себе пред народима Југославије. Те ће задаће моћи извршити једино на тај начин ако ће имати пуну подршку народа, ако ће државни и привредни органи савјесно вршити своје дужности, ако ће сваки службеник од најнижег чиновника па до министара радити у духу Устава Федеративне Народне Републике Југославије, који претставља израз тежње свих наших народа, који претставља темељ наше нове народне демократије, наше државности, наше националне равноправности и социјалне праведности, који садржи у себи све елементе за стварањем економски и културно јаке Државе у којој је загарантована сретнија будућност свима грађанима.

Разумије се, да ће овој Влади бити олакшан рад због тога што су основне смјернице тога рада већ одавно створене. Створене су те смјернице још у току велике ослободилачке борбе и настављене у послератном периоду, док су коначно сада утврђене у Уставотворној скупштини, у новом Уставу.

је сваки такав поповлук на лицу мјеста прозreo и према закону доносио одлуке. Тако ће и сиротиња наших порушених и попаљених села припазити да се ова по њу важна рјешења свуда изведу ваљано и што брже, јер је сам закон написан праведно, треба га таквог и у дјело свуда до краја привести.

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА

ПИТАЊЕ ОБНОВЕ НАШЕ ЗЕМЉЕ

Као најважније и најхитније ова Влада сматра питање обнове наше земље. Тој великој и neodложној задаћи Влада ће посветити све своје снаге и највећу пажњу, као што је било то чиниено према могућностима и до сада. Ова Влада ће и надале водити највећу бригу о свим областима наше земље које су у овоме рату највише пострадале, а то су у првом реду: Босна и Херцеговина, Лика и Кордун, Далмација, Црна Гора, Санџак и неки други крајеви. Иако још ове године неће бити могуће изградити општи државни план, Савезна влада ће ипак преко влада република, морати приступити још ове године планској изградњи поплаћених села и вароши у тим областима. При остварењу те задаће Савезна влада се нада на највећу подршку и помоћ најширих народних маса из свих наших народних република. Треба подигнути и оспособити за становање на хиљаде и хиљаде кућа и господарских зграда које су попалили и разорили њемачки, талијански и други окупатори.

Оспособљавање и подизање наше привреде захтијева огромне напоре и средства. Влада ће и рјешавању овога питања приступити са највећом енергијом. Оспособљавање фабрика, рудника, саобраћаја итд. на предатни степен, па и више, то је задаћа коју Влада, уз помоћ широких радних маса и народне интелигенције мора великим дијелом још ове године извршити. Производње у фабрикама и предузећима мора се повисити, а трошкови производње понизити, јер је Влада свјесна тога да само тим путем може доћи до побољшања животних услова како радника, тако сељака и грађана. Створити довољно разноврсних фабричких производа значи омогућити у довољној количини снабдијевање сељаштва, радништва и осталих грађана тим производима. Смањити трошкове производње, значи смањити цијене тим производима, значи смањити разлику између цијена фабричких и пољопривредних производа, значи учврстити вјеру сељака у постојеће стање, значи учврстити савез радника и сељака, значи учврстити нашу Федеративну Народну Републику Југославију.

Саобраћајне прилике могу, ако су добре, много олакшати и убрзати привредни развитац наше земље, а исто тако могу га укочити ако остану такве какве јесу. Према томе Влада ће настојати да у првом реду, када је ријеч о обнови, оспособи саобраћај. Потребно је што прије замјенити дрвене конструкције мостова челичним или бетонским мостовима. Потребно је снова оспособити двоје колосјеке тамо гдје су већ били као на пр.: Загреб — Београд итд. Потребно је изградити стотине поплаћених и порушених жељезничких станица и магацина, јер без тога се не може замислити успешан и редован саобраћај. Потребно је оспособити рибички и поморски саобраћај да би могао одговарати потребама данашњице и потребама сјутрашњице, другим ријечима, потребама привреде у Федеративној Народној Републици Југославији. Влада ће настојати да на било који начин прибави потребна средства и за изградњу нових саобраћајних путева, нових фабрика, нових рудника, нових предузећа, која су неопходна за развитац наше привреде. Све то захтијева огромне материјалне издатке и организаторске напоре и вјештину. Из редовног буџета неће се моћи много учинити. Треба свим силама повећати фонд за обнову и широку народну ин-

ицијативу која је већ досада показала сјајне резултате у обнови наше земље.

након тога маршал Тито говорио је о питању репарација и реституција, а затим прешао на

ПОЉОПРИВРЕДНИ СЕКТОР

Као један од најважнијих у привреди, влада сматра пољопривредни сектор. Влада ће настојати да ове године буде потпуно завршена колонизација и спроведена аграрна реформа. Сељацима — колонистима требаће помоћи док се не ослоне на властите ноге. Извјесна интервенција владе или за то одређених органа, на посједима колониста мора се схватити као помоћ, а не опоравље власништва. На тим посједима сјетва и обрада земље задружним путем јесте начин да се колонисти чим прије прилагоде новим условима и оспособе интензивним начину обраде земље. Да би колонисти чим прије изашли из тешкоћа, влада ће морати њима осигурати извјесне кредите под чим могуће повољнијим условима.

Исто тако влада ће помагати задругарство јер је на то не само обавезује Устав, већ и то што задруге претстављају снажни фактор у нашој привреди. Давањем разних кредита под повољним условима омогућити ће развитац задруга. Да би наше сељачке задруге заиста потпуно одговориле својим циљевима оне морају бити под старашњем државе, у рукама у првом реду сиромашних и средњих сељака, у рукама оних који заслужују пожељне широких сељачких маса, а не у рукама разних спекуланата, који би желели искористити задруге у своје личне сврхе, не водећи рачуна о заједници.

У пољопривреди уопште мораће се уносити више плана. Задатак је Савезне владе као и Народних влада република, да створе за то потребне услове. Наша пољопривреда мора бити под контролом владе, морати бити планска, особито што се тиче индустријских биљака. Сељацима треба помоћи добрим сјемењем и гнојивом, али и упутити их гдје је потребно шта сјјати и гадити, тј. гдје је најбоље успјевати која врста житарица, воћа, поврћа итд. Рационално искоришћавање разноврсних природних услова наше земље у циљу унапређења наше пољопривреде донијети ће велике користи нашој земљи, силно ће ојачати нашу привреду уопште. Влада има задатак да ради на томе, да се чим прије изађе из досадашњег примитивизма, на савремене методе рада у привреди наше земље.

Иако се социјалне функције преузме на федералне владе, ипак ће Савезна влада водити и даље највећу бригу о пострадалим у рату крајевима. Социјална помоћ ће се давати у првом реду ратној сирочади и неспособним за рад. Устав предвиђа да је сваки наш грађанин дужан дати заједници према својим способностима. Према томе ће Савезна влада и Народне републиканске владе организацијом и стварањем јавних радова запошљавати оне, који немају других прихода или зараде. Досадашњи начин рјешавања социјалног питања имао је и негативне посљедице. Огромне суме које је до сада држава издала у ту сврху, нису постигле потпуно свој циљ. Помоћ је давана и онима којима није била отребна та помоћ, који су били способни за рад. То је имало за резултат да су се баш такви укљањали и од обавезе рада, нису марили за рад ни за плату.

Стварање Државне контролне комисије при Савезној влади имаће великог значаја за правилно функционисање државног апарата. Помоћу својих контролних органа

влада ће најодлучније поступати против сваког оног који наноси штету држави, односно народној заједници, било кроз органе народних власти или у привреди.

С друге стране, влада ће исто тако одлучно поступати против оних грађана који хотимично не испуњавају своје обавезе према држави, било да се то изражава у неплаћању пореза или у неким другим обавезама. Уколико би таквих појава било оне су штетне за Државу, за народну заједницу као целину. Влада је са своје стране дужна и она ће то учинити да разне терете правилно расподијели према имовном стању и приходима тако да они неће испољавати социјалну неправду и сметати подизању животног стандарда појединаца било на селу или у граду.

Након тога маршал Тито је говорио о великом угледу који је наша земља стекла међу Уједињеним нацијама, а након тога прешао на

ПИТАЊЕ ИСТРЕ, СЛОВЕНАЧКОГ ПРИМОРЈА, ТРСТА И КОРУШКЕ

Што се тиче наших територијалних захтјева, особито питање Истре, Словеначког Приморја, Трста и Корушке са Словенским живљем које се систематски однарођује, Влада ће учинити све да се то питање чим повољније ријешити у корист наше земље. (Сви посланици устају и дуготрајно аплаудирају).

Ових дана једна ће савезничка комисија доћи у т. зв. Јулијску Крајину да испита на терену стање и етничке границе. Наша влада жали што при томе не учествују и претставници Југославије која је ту највише тангирана. Влада сматра да се при рјешавању тога питања морају узети у обзир не само етнички, економски и стратешки разлози који говоре у прилог Југославије, него и појам праведности према нашој земљи, која је послје прошлог рата изгубила те крајеве, јер је била цијена, која је на штету Југославије плаћена Италији за њен излазак у рат на страни Антанте. Још мање има Италија право да то тражи данас јер је била нападач, не само на Југославију, него и у рату против Уједињених народа. (Аплауз). За нас не постоји никаква Вилсонова линија. То је ствар прошлости, прошлих комбинација за које су се ухватили талијански империјалисти да би барем нешто истрговали на штету наше земље, на штету нашег становништва које насељава те крајеве. Имајући пуну подршку не само свих народа Југославије, него и највећу подршку свега становништва без обзира на националност у тим крајевима, који су пред рјешавањем. Савезна влада ће најодлучније бранити интересе наше земље, наших народа.

Влада дијели мишљење свих наших народа кад сматра да је у интересу будућег мира и добрих односа, ако се то питање ријешити праведно, јер је то наше непобитно право, јер то захтијевају принципи праведности који треба да тријумфују послје овог великог ослободилачког рата у коме је Југославија дала огромне жртве, вјерујући у побједу тих принципа. (Аплауз).

Другови народни посланици! Изнијевши у најкраћим цртама задатке, који стоје пред новом Владом, морам на крају још једанпут подвући њихову огромну важност за напредак наше младе народне републике. Од њиховог остварења зависи снага и сретнија будућност наше земље, наших народа. Обрачун се Вама, другови посланици, а преко Вас свим нашим народима, да напрегнемо све наше снаге за извршење тих задатака. Ми се мо- рамо ослонити у првом реду на на-

ше властите материјалне могућности. Потребно че бити да се много чега одрекнемо док не пребудимо најглавније тешкоће.

Потребно је завести највећу штедњу, јер су наша материјална средства којима располажемо за обнову, врло оскудна. Треба да буде сваки будан против свих облика расипавања или уништавања народне имовине. Питање штедње морају у првом реду имати стално у виду руководећи људи, од најнижих до највиших државних, привредних и војних службеника. Питање штедње морају имати у виду сви они, који воле своју земљу, који желе да је виде чим прије економски снажну и напредну.

Само највећим напором, највећим самоодрицањем и самопожртвовањем и мобилизацијом свих родних снага ми ћемо моћи брзо савладати наше задатке и учинити нашу земљу онакву за какву су се борили и гинули најбољи синови наше земље, какву желе сви наши народи — богату, културну и сретну домовину на коју ће бити поносна не само садашња, но и будућа покољења.

Закон о оснивању Комисије за аграрну реформу

И КОЛОНИЗАЦИЈУ

4. фебруара 1946. године на сједницама оба дома Народне скупштине изгласан је слиједећи закон:

Члан 1.

Аграрни савјет, који је основан по члану 31. Закона о аграрној реформи и колонизацији претвара се у Комисију за аграрну реформу и колонизацију при Влади Федеративне Народне Републике Југославије.

Члан 2.

Комисија за аграрну реформу и колонизацију преузима послове бившег Министарства за колонизацију и Аграрног савјета.

Члан 3.

Овлашћује се влада Федеративне Народне Републике Југославије да Уредбом регулише организацију и пословање Комисије за аграрну реформу и колонизацију.

Члан 4.

Овај Закон ступа на снагу када се објави у »Службеном листу« Федеративне Народне Републике Југославије.

Цивилна лица не смију носити војничке значке

Како се на многим демобилисаним и другим грађанским лицима која не припадају јединицама Југославенске армије, примјећују, поред војничке униформе (коју су демобилисана лица задржала при изласку из војске) и други војнички знаци (опасач, петокрака звијезда) то се, у циљу лакшег распознавања војних од грађанских и демобилисаних лица

Саопштава:

Забрањено је ношење опасача и петокраке звијезде (на капима), свим демобилисаним и цивилним лицима која нису у служби у Југославенској армији или у другим наоружаним јединицама. Уклањање наведених ознака треба извршити у року од петнаест дана од дана публикавања овог саопштења.

Демобилисана и цивилна лица могу носити петокраку звијезду као значку на капуту.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Министар
унутрашњих послова
А. Ранковић

БАЊАЛУЧНА ХРОНИКА

Двомјесечни рад радничке књижнице „Веселин Маслеша“

Крајем мјесеца новембра »Глас« је објавио отварање радничке библиотеке у Бањој Луци, која носи наслов »Веселин Маслеша«. При томе је у неколико ријечи био изнесен значај отварања ове прве веће радничке књижнице у граду. Она је поставила као свој први задатак стручно и опште културно подизање најширих радничких слојева наших предузећа и синдикалних организација. Књиге као најмоћније сретство у том послу треба да дођу у руке сваком раднику, да окупе што шире радничке слојеве на заједнички културни, политички и умјетнички рад. Оне ће бити снажан потсток за стваралачки рад у изградњи домовине.

У прва два мјесеца свога рада радничка књижница у Бањој Луци је окупила велик број радника у своје чланство. Но још увијек нису обухваћени у већини радници свих предузећа. Узрок је томе донекле што радне масе учествују у економској обновци и изградњи, која је данас у првом плану па и недовољна обавештеност о књижници. Наше књиге и књижницу треба што више популаризирати, указати на њих помоћу предавања, организирањем читалачких група, редовним посјећивањем радничке читалнице итд. То је у првом реду задатак синдикалних руководиоца задужених по културно-просвјетном сектору, који треба да упуте и повежу све раднике са радничком књижницом и да поведу живу агитацију за подизање и читање књига. Радничка књижница »Веселин Маслеша« располаже са одабраним дјелима наших и страних књижевника, као и разним научним и стручним књигама из свих подручја. То даје могућност упознавања и проучавања културе и историје наших и других народа. Књижница садржава и извјестан број савремених издања, које је поклонила друга-

рица погинулог Веселина Маслеше. До сада су била стално у промету та савремена издања наших и савјетских писаца, у првом реду партизански дневници: В. Дедијера, В. Назора и других, приповијетке и pjesме из наше народно-ослободилачке борбе, а од савјетских писаца највише се читао Иља Еренбург, Шолохов и Катајев. Велико интересовање било је за целокупна дјела Лењина и Стаљина, за »Историју Свесавезне Партије бољшевика«. Велика је била потражња за дјелима Маркса и Енгелса, које књижница има само у једном примјерку. Читала су се дјела Светозара Марковића, »Историја новог века« од Јефимова и »Париски устанак«. Многаче је читана књига савјетског научника Карпинског »Шта су колхозик«. За књиге из медицине, пољопривреде, социјалног законодавства, финансија проценат читача био је релативно мали. Међутим извјестан број чланова већ показује интереса и за те научне гране.

Премда је објављено и преко »Гласа«, када се књиге издају, велики број читача долази изван тога времена и тражи књиге на читање. Осим тога извјестан број грађана који нису организовани у синдикатима, нити су чланови просвјетног друштва »Пелагић«, желе да узимају књиге на читање. Упозорава се грађанство да се књиге издају само под горњим условима.

Треба упозорити читаче и на враћање књига. То доводи с једне стране до застоја у самом издавању а с друге стране књиге некада непрочитане леже код појединаца. Као што је потребно да на свим другим пољима данас будемо савјесни и брзи у рјешавању, то је такођер веома нужно када се ради о употреби књиге. То је дужност како према раду књижнице, тако првенствено према народној заједници. **Ј. К.**

Обнављање „Младе Југославије“

ЛИТЕРАРНОГ УДРУЖЕЊА НА БАЊАЛУЧКОЈ ГИМНАЗИЈИ

У присуству наставника и великог броја ученица обновљено је на бањалучкој женској гимназији литерарно удружење »Млада Југославија«. Иако много ограничавано од стране просвјетних власти, ово удружење било је једини ширитељ слободних идеја на средњошколској гимназији у Бањој Луци. Обнављањем »Млада Југославија« улази у нову етапу, етапу слободне, напредне дјелатности у новој школи.

У кратком говору директор жен. гимназије Мато Џаја истакао је важност њеног предатног рада и позитивног утјечаја на омладину, те нагласио да су многи чланови »Младе Југославије« у судбоносним моментима за нашу земљу ступили у редове народних пјевобораца. Затим је изнио важност и њене задатке у духовни развитак омладине.

У дискусији су истакнуте свијетле

традиције »Младе Југославије«. Споменута су имена њених руководилаца и истакнутих чланова, од којих су многи погинули у борби, или мученички завршили по логорима.

Гимназијски секретаријат Народне средњошколске омладине предложио је пројекат правила, која су прихваћена са мањим измјенама. Затим је изабран управни и надзорни одбор.

Обнављање »Младе Југославије« је велики напредак у остваривању свих услова за правилан развитак Н. С. О., на који она има неоспорно право стечено у борби и раду. То право и дужности према заједници она ће оправдати и остварити добрим радом у школи који ће допунити пуна активност у литерарном удружењу.

Ј. З.

ЅАН

SIMULTANA PRODUKCIJA U BANJOJ LUCI

Прошле недјеље у просторијама Официрског клуба 53. дивизије наступио је Вlado Kozomora у simultаној продукцији против двадесеторике представника војске и грађана. Послије пет и по часова борбе успјело му је да полући дванаест добивених, четирнаест ранија, док је четирнаест изгубио. Побједу су изнјели Илић Korkut (војник), Скакић, Ibrahimbegović Ibrahim, а ремизирали су Hamdija Ibrahimbegović, Gajić, Hadžišelimović и Sorović.

Откривено је и неколико младих талената, међу којима нарочито треба истакнути 14-годиšnjeg Hamdiju Ibrahimbegovića. Велики је број посјетника пратило игру са живим интересовањем, те се може сматрати да је simultанка постигла свој циљ и још више разбухтала шаховски интерес у нашем граду.

У недјелу 10. овог мјесеца у клубу 53. дивизије одржаће се велики брзопотезни турнир свих бањалучких шахишта. Потезни временски период секунди. Учесници ће уплатити суму од Din. 5.— да би се прикупила новчана сретства за набавку гарнитура, сатова и других шаховских потребшттина. Приступ на турнир слободан је свакоме и бесплатан.

Почетак у 2 и по часа послје подне

Утисци једног посматрача са бањалучке пијаци

Већ су два уторка прошла од издавања Уредбе о нормирању цијена воћу, поврћу, млијеку и млијечним производима. Ко је та два пијачна дана посјећивао нашу пијачу, могао је поред осталог и да уочи какво је било понашање највећег дијела нашег грађанства. Било је ту непристојних израза, дрзовитог гурања, суза, препирке са онима који су робу донијели на продају, а понекад и туче. Падало је увриједи и на рачун сеоског живота, а са њихове стране на рачун становника града.

Тешко је замјерити једној селанки ако рекне да неће више да доноси своје производе на пијачу, јер су јој прошлог уторка стели корпу из руку, полупали двадесет јаја и просули кајмак који је био у корпи. Овакових случајева било је и видјели смо их.

Интересантно је да највећи нерџ на пијаци стварају »мухачерл«. Ми грађани Бања Луке имамо право да од њих као и осталих наших сутрађана на које се то односи, тражимо да се понашају онако како доликује сваком ко разумије вредност наше слободе и начин на који она треба да се поштује. Зато ће свијесни дио нашег грађанства са највећим задовољством поздравити све мјере које ће народна власт подузети да се као саботери казне

сви они, који својим недисциплинованим понашањем проузрокују све мањи довоз намирница у Бања Луку.

Хоћемо на овом мјесту да јавно поздравимо свијест оног дијела нашег сеоског становништва, који нормирање цијена својим производима није схватио као неку мјеру уперену против њих (како се труде да прикажу наши народни непријатељи), него сасвим искрено, разумјели да село не може без града, као што град не може без села и да је право да се нормирају цијене оних производа које село даје граду, као што су нормирање цијене артиклима, предметима које град даје селу. Свако ко мисли и ради противно, сврстава се у ред наших народних непријатеља и заслужује најоштрију казну.

Обраћамо се вама, друговима и гарицама са села и града да свугдје јавно жигошете све оне који се не држе Уредбе о нормирању цијена, да их пријављујете народним властима, јер ћете на тај начин сузбити недозвољену шпекулацију и набијање цијена. Треба да путем конференција, преко наших масовних организација као и синдикалних објасните значај ове Уредбе за нормализовање нашег привредног живота свима онима који то не разумију или се налазе на погрешном путу.

Упис у Хор АФЖ-а

ПОНОВНИ УПИС У ХОР АФЖ-а ВРШИЋЕ СЕ СВАКИМ ДАНОМ У ПРОСТОРИЈАМА АФЖ-а ЗАКЉУЧНО ДО 12. ФЕБРУАРА.

УМОЉАВАЈУ СЕ И ОНЕ ДРУГАРИЦЕ КОЈЕ СУ РАНИЈЕ ПЛЕВАЛЕ У ХОРУ ДА ПРИСТУПЕ УПИСА. **Градски одбор АФЖ-а**

НА НАШОЈ ПОШТИ

Требале су ми дописнице. Веле, само на пошти могу да се добију, те одох право у поштански уред. Како сам ушао угледах масу људи гдје се тиска пред једном службеницом. Она прима препоруке, издаје поштанске марке и дописнице. Никако ми није успјело да је видим, а поготово да затражим оно по што сам дошао. Прилазим другом прозорчићу код кога нема људи, надајући се да ћу ондје добити дописницу. Замолих чиновника. »Не друже, код мене, код оне другарице тамо«. Упутио ме је право оној, која је имала пред собом тридесеторицу људи, којима је требала да прода марке, дописне карте.

Изиђох, рачунајући да дођем другим пут, кад буде слободније то мјесто. Дошао сам лонги дан. Иста ситуација. »Охо, моје ће писмо за каснити«. Не могах чекати. У току дана пролазио сам неколико пута туда, но увијек исто. Зачудио сам се: Зашто мора на једном мјесту да се свршава сав тај посао? Ту се предају препоручена писма, издају марке, дописне карте — то је обичан поштански промет којим се служимо сви. Није тако давно како је престао рат. Прел тим поштанским прозорчићем видио сам борце, старице, пословне људе како гужвају у руди ситан новац, писма, чекајући трен кад ће доћи на ред да сврше тај неопходни посао. Свакога од нас чека дужност, а ту чекамо по пола сата и више ради једне марке. **Милан Васиљевић**

ПИСМО БОСАНСКИХ ПИОНИРА ИЗ МАРИБОРА МАРШАЛУ ТИТУ

У Марибору је одржан други састанак босанских пионира, коме је присуствовало око педесет пионира и пионирки из свих мариборских школа. Чланица Градског одбора Савеза омладине Словеније описала је пионирима посјету маршала Тита пионирима у Новом Саду, и позвала их да марљиво учеду и да на тај начин покажу своју љубав према домовини. Пионери су одлучили да пишу маршалу Титу, па су одмах на састанку заједнички саставили писмо у коме се пред осталог каже:

»Прави друже Тито!

Босански пионери у Марибору шаљу Вам са овога састанка пламене поздраве. Нама је овдје добро. Учимо марљиво. У нашој браћи Словенијом ми смо нашли добре другове. Чули смо о Вашим ријечима које сте говорили пионирима у Новом Саду. И ми Вам обећавамо да ћемо марљиво и савјесно учити како би што прије помогли обнови наше домовине. Ми желимо да postanемо вриједни синови и кћери Федеративне Народне Републике Југославије, која се тако очински брине за нашу будућност. Када порастемо ми ћемо радити за народ као што су се наши борци борили и гинули за нашу слободу.»

(Танјуг)

НЕПРАВИЛНО ИЗАБРАНИ РАДНИЧКИ ПОВЈЕРЕНИЦИ У ДАСП-у

29. јануара оложани су избори радничких повјереника који су проведени потпуно неправилно. По Закону о избору радничких повјереника, било је потребно претходно на конвенцији чланства изабрати изборни одбор који ће провести изборе по Закону. Подружничка управа је требала предложити изборни одбор јединичној изборној комисији, потврдити изборни

одбор код Градског народног одбора, предложити своје кандидатуре листу и истакнути проглас о изборима најмање седам дана прије избора и низ других припрема. Како подружница предузећа ДАСП-а није ово учинила, Округна изборна комисија је била приморана да одржане изборе поништи и закаже нове који ће се провести 10. фебруара 1946. године.

